

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/11/2005

POLACY O TERMINIE WYBORÓW PARLAMENTARNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

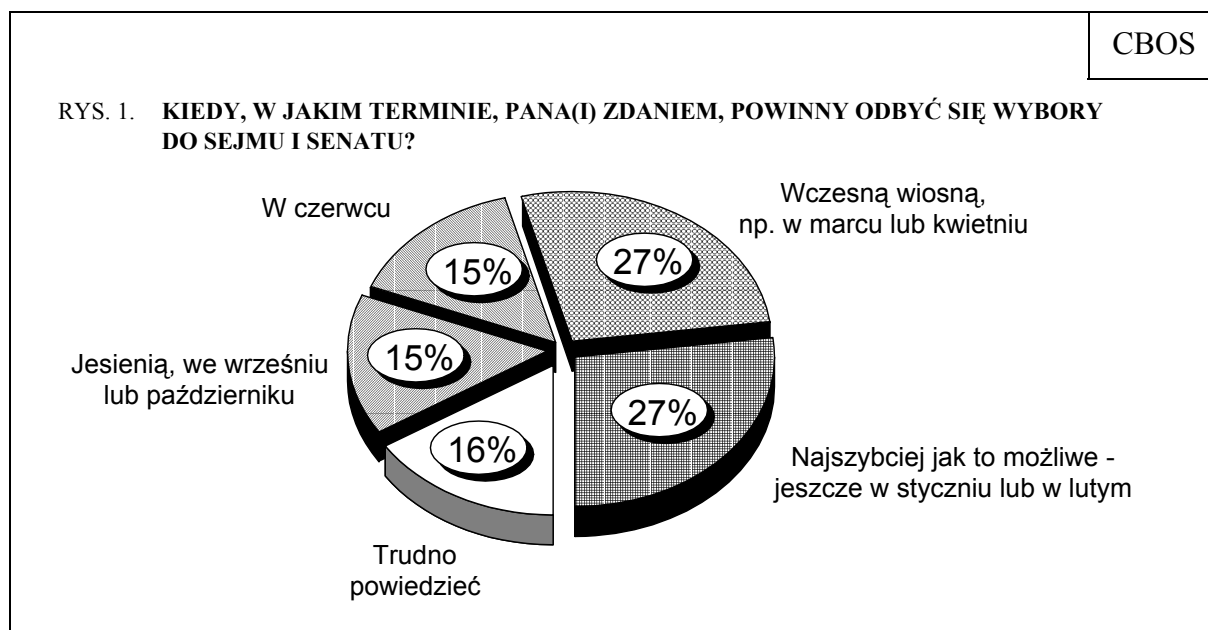
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

W tym roku czekają Polaków wybory parlamentarne i prezydenckie. Dodatkowo niektóre z ugrupowań postulują zorganizowanie także w tym roku referendum w sprawie unijnej konstytucji. Trudna sytuacja na lewej stronie sceny politycznej (utrata zaufania społecznego przez SLD i rozproszenie głosów zwolenników lewicy) sprawia, że tegoroczny kalendarz wyborczy ciągle pozostaje przedmiotem gorących sporów politycznych. Lewica testuje różne możliwe rozwiązania, które przyniosłyby jej możliwie najlepszy wynik wyborczy, prawica twardo opowiada się za jak najszybszym zakończeniem kadencji Sejmu, a niektórzy jej przedstawiciele nawet za skróceniem kadencji prezydenta. Zdawałoby się, że zyskująca w ostatnim czasie koncepcja przeprowadzenia wyborów parlamentarnych w czerwcu 2005 roku ostatnio znowu zaczęła być kwestionowana. Mówiło się, że w sprawie terminu wyborów może powstać w parlamencie egzotyczna koalicja posłów z różnych stron sceny politycznej niemających szans na kolejną kadencję, którzy zagrożeni przedwczesną utratą intratnych apanaży mogą zablokować samorozwiązanie Sejmu. Co na temat terminu wyborów parlamentarnych myślą badani? Zapytaliśmy o to w naszym styczniowym sondażu¹.

Polacy nie cenią obecnego Sejmu - opinie o jego działalności są wyjątkowo złe i należą do najgorszych w historii III RP. Negatywne oceny obecnego parlamentu znajdują odbicie w stosunku Polaków do terminu nowych wyborów - zdecydowana większość ankietowanych życzyłaby sobie wcześniejszego, niż przewiduje prawo, zakończenia kadencji obecnego parlamentu i przeprowadzenia przedterminowych wyborów do Sejmu i Senatu. Za takim rozwiązaniem opowiada się aż 69% ankietowanych. Większość tych osób postuluje termin wcześniejszy niż czerwcowy. W opinii ponad jednej czwartej badanych (27%) wybory powinny się odbyć najszybciej jak to możliwe - jeszcze w styczniu lub w lutym. Taka sama liczebnie grupa (27%) uważa, zapewne biorąc pod uwagę konstytucyjne wymagania co do daty wyborów oraz techniczne możliwości ich przeprowadzenia, że najlepszy termin na wybory to wczesna wiosna - marzec lub kwiecień. Można zatem powiedzieć, że praktycznie

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (176) przeprowadzono w dniach 7-10 stycznia 2005 roku na liczącej 1089 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

ponad połowa Polaków (54%) zalicza się do zwolenników jak najszybszych wyborów parlamentarnych.

Za postulowanym przez prezydenta czerwcowym terminem głosowania, o którym ostatnio mówiło się najczęściej, opowiada się zaledwie co siódmy badany (15%). Tyle samo osób (15%) uważa, że obecny parlament powinien pracować do końca swej kadencji, a wybory należy przeprowadzić w konstytucyjnym terminie - we wrześniu lub październiku.

Jak wskazują badania², już od kilku miesięcy Polacy optują za jak najszybszym przeprowadzeniem wyborów parlamentarnych. W porównaniu z deklaracjami z października 2004 roku zmalał odsetek osób postulujących, by obecny Sejm dotrwał do końca kadencji (wówczas za wyborami jesienią 2005 roku opowiadało się 21% ankietowanych, czyli o 6 punktów więcej niż obecnie). Wzrosła natomiast (z 60% do 69%) liczba zwolenników przedterminowych wyborów. Od października 2004 nie uległ zmianie odsetek osób chcących przeprowadzenia wyborów najszybciej jak to możliwe.

Za możliwie jak najszybszym rozwiązaniem parlamentu i przeprowadzeniem nowych wyborów opowiadają się przede wszystkim osoby o przekonaniach prawicowych. Więcej niż co trzeci badany identyfikujący się z prawicą (35%) postuluje, by wybory odbyły się jeszcze na początku roku, a niemal tyle samo (32%) optuje za przeprowadzeniem ich wczesną wiosną. Czerwcowy termin wyborów uważa za odpowiedni tylko co szósty badany

² Por. komunikat CBOS „Polacy o wotum zaufania dla rządu Marka Belki”, październik 2004.

deklarujący poglądy prawicowe. Za tym, by obecny Sejm pracował do końca kadencji, opowiada się zaledwie co dziesiąty zwolennik prawicy.

Tabela 1

Kiedy, w jakim terminie, Pana(i) zdaniem, powinny odbyć się wybory do Sejmu i Senatu?	Deklarowane poglądy polityczne			
	lewicowe	centrowe	prawicowe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Najszybciej jak to możliwe - jeszcze w styczniu lub w lutym	17	28	35	23
Wczesną wiosną, np. w marcu lub kwietniu	35	25	32	16
W czerwcu	20	16	16	9
Jesienią, we wrześniu lub październiku	23	18	10	14
Trudno powiedzieć	5	14	6	38

Skrócenie kadencji obecnego parlamentu w mniejszym stopniu aprobują osoby o poglądach lewicowych. Niemniej i one w zdecydowanej większości (72%) opowiadają się za przedterminowymi wyborami, a tylko niespełna jedna czwarta (23%) uważa, że Sejm w obecnym składzie powinien pracować do końca kadencji. W sumie relatywnie duża część respondentów o przekonaniach lewicowych (ponad połowa) chciałaby, żeby wybory parlamentarne odbyły się stosunkowo szybko: najlepiej wczesną wiosną (35%) lub jeszcze wcześniej - w styczniu lub w lutym (17%). Za czerwcowym terminem głosowania optuje tylko co piąty zwolennik lewicy.

Za przedterminowymi wyborami do Sejmu i Senatu opowiadają się w większości sympatycy wszystkich liczących się ugrupowań politycznych, w tym także elektorat najliczniej reprezentowanego w obecnym Sejmie i mającego posłów najbardziej niechętnych takiemu rozwiązaniu - SLD. Tylko niespełna co trzeci potencjalny wyborca SLD optuje za przeprowadzeniem nowych wyborów w konstytucyjnym terminie, zdecydowana większość zaś (69%) opowiada się za wcześniejszymi wyborami, przy czym największe poparcie ma pomysł zorganizowania ich już w marcu lub kwietniu. Wariant dotrwania do końca kadencji tylko w nieco mniejszym stopniu niż wyborcy SLD popierają zwolennicy SdPi. Jednak wśród sympatyków tego ugrupowania największe poparcie ma czerwcowy termin wyborów.

Tabela 2

Kiedy, w jakim terminie, Pana(i) zdaniem, powinny odbyć się wybory do Sejmu i Senatu?	Potencjalne elektoraty						
	PiS	LPR	PO	Samo- obrona	PSL	SdPI	SLD
	w procentach						
Najszybciej jak to możliwe - jeszcze w styczniu lub w lutym	44	30	28	24	7	5	3
Wczesną wiosną, np. w marcu lub kwietniu	26	37	37	23	50	17	40
W czerwcu	12	14	18	22	18	48	26
Jesienią, we wrześniu lub październiku	17	10	15	21	22	27	31
Trudno powiedzieć	1	9	2	10	3	3	0

Za rozwiązaniem parlamentu i szybkimi wyborami najliczniej optują jednak zwolennicy ugrupowań prawicowych - w tym szczególnie PiS. Ponad dwie piąte potencjalnych wyborców tej partii (44%) chciałoby natychmiastowego rozwiązania parlamentu i przeprowadzenia wyborów jeszcze w styczniu lub w lutym. Mniej zwolenników takiej idei można spotkać wśród zadeklarowanych wyborców LPR (30%) i PO (28%). W elektoratach tych partii większe poparcie zyskał termin nieco późniejszy - marzec lub kwiecień. Również wyborcy PSL najczęściej opowiadają się za przeprowadzeniem nowych wyborów wczesną wiosną. Natomiast zwolennicy Samoobrony są w swych poglądach najbardziej podzieleni - zbliżone liczebnie grupy optują za poszczególnymi propozycjami wcześniejszych wyborów, jak i postulują, aby obecny parlament funkcjonował aż do końca kadencji.

★

★

★

W odróżnieniu od wielu posłów zdecydowana większość Polaków opowiada się za wcześniejszym rozwiązaniem Sejmu i przedterminowymi wyborami parlamentarnymi. Tylko niespełna co siódmy chciałby, żeby Sejm funkcjonował w obecnym składzie aż do końca kadencji. Ponad połowa życzyłaby sobie jak najszybszych wyborów, nawet przed rozważanym terminem czerwcowym.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Kiedy, w jakim terminie, Pana(i) zdaniem, powinny odbyć się wybory do Sejmu i Senatu? 1 - Najszybciej jak to możliwe - jeszcze w styczniu lub w lutym; 2 - Wczesną wiosną, np. w marcu lub kwietniu; 3 - W czerwcu; 4 - Jesienią, we wrześniu lub październiku

	(%)					
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	27	15	15	16	1089
Płeć						
Mężczyźni	31	26	16	16	11	519
Kobiety	23	27	14	15	21	570
Wiek						
18-24 lat	24	37	13	11	14	163
25-34	29	34	10	14	13	207
35-44	29	23	14	23	11	195
45-54	31	21	18	15	15	204
55-64	30	24	18	13	15	136
65 lat i więcej	17	21	17	16	28	185
Miejsce zamieszkania						
Wieś	25	25	13	16	21	407
Miasto do 20 tys.	28	24	12	18	17	135
20-100 tys.	31	29	16	12	13	213
101-500 tys.	29	28	15	13	15	205
501 tys.i więcej mieszk.	23	29	19	21	7	130
Wykształcenie						
Podstawowe	24	24	12	15	25	311
Zasadnicze zawodowe	30	26	12	16	16	281
Średnie	28	27	17	14	13	378
Wyższe	24	32	21	19	4	119
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier.,inteligencja	30	33	14	19	5	66
Prac.umysł.niż.szczelbła	25	27	16	22	10	98
Pracownicy fiz.- umysł.	34	25	16	16	10	96
Robotnicy wykwalifikowani	28	29	20	13	10	75
Robotnicy niewykwalifik.	40	24	5	8	23	64
Rolnicy	17	32	13	23	15	58
Pracujący na własny rach.	40	17	12	19	11	36
Bierni zawodowo						
Renciści	32	22	12	10	25	104
Emeryci	18	23	19	16	24	222
Uczniowie i studenci	26	40	14	11	9	88
Bezrobotni	29	26	13	16	16	127
Gospodynie domowe i inni	25	28	15	15	17	55
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	26	28	19	17	10	156
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	33	26	16	17	8	81
sekt. pryw. poza rolnict.	33	27	10	17	13	197
prywatnym gosp. rolnym	23	31	13	17	17	91
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	28	26	18	14	15	178
301-500	31	29	11	13	16	182
501-900	28	27	13	16	16	237
901-1200	21	30	19	21	9	88
Powyżej 1200 zł	24	36	26	10	4	63
Ocena własnych war. mater.						
Złe	30	21	13	14	22	336
Średnie	26	28	15	16	15	482
Dobre	25	31	17	16	11	271
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	30	29	16	11	14	77
Raz w tygodniu	27	26	16	16	15	536
1-2 razy w miesiącu	28	29	12	12	19	148
Kilka razy w roku	25	29	14	16	16	215
W ogóle nie uczestniczy	29	20	16	18	16	113
Poglądy polityczne						
Lewica	17	35	20	23	5	187
Centrum	28	25	16	18	14	270
Prawica	35	32	16	10	6	343
Trudno powiedzieć	23	16	9	14	38	289